

23 Αυγούστου 1975

Τρεις: «Εις θάνατον»

Οι θεσμικές αλλαγές στην Ελλάδα ολοκληρώθηκαν ακριβώς ένα χρόνο μετά την τουρκική εισβολή στην Κύπρο που προκάλεσε την κατάρρευση της χούντας των συνταγματαρχών: Στις 20 Ιουλίου 1975, ορκιζόταν ο πρώτος εκλεγμένος από τη Βουλή, σύμφωνα με τις επιταγές του αναθεωρημένου συντάγματος, πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ήταν ο Κωνσταντίνος Τσάτσος.

Έμνε ένα κεφάλαιο ακόμη για να κλείσει η θλιβερή παρένθεση της δικτατορίας: Η νέμεση. Η δίκη των πρωταίτιων του πραξικοπήματος της 21^{ης} Απριλίου 1967 άρχισε την επομένη της ορκωμοσίας του Κ. Τσάτσου: Στις 21 Ιουλίου 1975, σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα των φυλακών του Κορυδαλλού. Σιωπηλοί οι άλλοτε πανίσχυροι δικτάτορες άκουγαν τις καταθέσεις των μαρτύρων που ξαναζωντάνευαν τη φρίκη της επτάχρονης χουντικής περιόδου. Ο νόμος της σιωπής ίσχυσε σε όλη τη διάρκεια της δίκης.

Στις 23 Αυγούστου 1975, ο πρόεδρος του δικαστηρίου, εφέτης Γιάννης Ντεγιάννης, ανακοίνωσε την απόφαση: «Γεώργιος Παπαδόπουλος: Εις θάνατον! Νικόλαος Μακαρέζος: Εις θάνατον! Στυλιανός Παττακός: Εις Θάνατον!».

Από ισόβια ως πολύχρονες φυλακίσεις οι λίγοι υπόλοιποι. Οι πολλοί είχαν διαφύγει. Το έγκλημα του επτάχρονου βιασμού της λαϊκής θέλησης είχε κριθεί από το ανώτατο δικαστήριο «στιγμιαίο». Άρχισε και τελείωσε τη νύχτα, 20 προς 21 Απριλίου. Που σήμαινε ότι οι συνειδητοί συνεργάτες της χούντας δεν είχαν διαπράξει αδίκημα. Θα δικάζονταν, αν το πραξικόπημα ως αδίκημα είχε κριθεί «διαρκές».

Νωρίς το απόγευμα της ίδιας μέρας που απαγγέλθηκε η απόφαση του δικαστηρίου, μια

σύντομη κυβερνητική ανακοίνωση γνωστοποιούσε ότι η θανατική ποινή των πρωταιτίων μετατράπηκε σε ισόβια δεσμά. Στον σάλο που ακολούθησε, ο πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής απάντησε (στις 25 Αυγούστου 1975), με τη φράση: «Όταν λέμε ισόβια, εννοούμε ισόβια». Αυτή η φράση ήταν που ανέστειλε πολλές φορές από τότε την προσπάθεια να δοθεί χάρη στους έγκλειστους του Κορυδαλλού.

Στις 16 Οκτωβρίου 1975, άρχισε η δίκη των υπευθύνων για τη σφαγή του Πολυτεχνείου. Ακολούθησε η δίκη για το πραξικόπημα στην Κύπρο. Σκόρπιες και «κατά περίπτωση» έγιναν οι δίκες των βασανιστών. Όπως τριάντα χρόνια πριν, στη Νυρεμβέργη, άρχισαν με έντονο το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και τελείωσαν μέσα σε ένα πέλαγος αδιαφορίας.

1754: Γεννιέται ο Λουδοβίκος ΙΣΤ΄ της Γαλλίας. Ανέβηκε στον θρόνο το 1774 και ήταν ο τελευταίος μονάρχης πριν από την Γαλλική Επανάσταση του 1789. Μετά την ανακήρυξη της δημοκρατίας, ο Λουδοβίκος καρατομήθηκε στις 21 Ιανουαρίου 1793.

1821: Το Μεξικό ανεξαρτητοποιείται από την Ισπανία με την συνθήκη της Ακουάλα.

1864: Γεννιέται ο Ελευθέριος Βενιζέλος, πέντε φορές πρωθυπουργός της Ελλάδας. Πέθανε στις 18 Μαρτίου 1936, στο Παρίσι.

1914: Εποφθαλμιώντας της αποικίες της στον Ειρηνικό και βρίσκοντας ευκαιρία από τις μάχες που έχουν ξεσπάσει στην Ευρώπη, η Ιαπωνία κηρύσσει τον πόλεμο στην Γερμανία. Ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος είναι πια γεγονός.

1921: Με ενέργειες του Λόρενς της Αραβίας, ο Φεϊζάλ Α' γίνεται βασιλιάς του Ιράκ.

1939: Χίτλερ και Στάλιν υπογράφουν τη μεταξύ τους συνθήκη, ανοίγοντας τον δρόμο για τον διαμελισμό της Πολωνίας.

1942: Αρχίζει η μάχη του Στάλινγκραντ. Παρ' όλο που οι βομβαρδισμοί των Γερμανών είχαν μετατρέψει την πόλη σε στάχτες, οι Σοβιετικοί αντιστάθηκαν και πολέμησαν τους εισβολείς, οι οποίοι παραδόθηκαν μετά από έξι μήνες.

1944: Οι σύμμαχοι ελευθερώνουν το Παρίσι, δυόμισι μήνες μετά την απόβαση στη Νορμανδία.

1944: Με τους Σοβιετικούς να εισβάλλουν από παντού, ο τελευταίος βασιλιάς της Ρουμανίας, Μιχαήλ, προσπαθεί να διασωθεί διατάζοντας τον στρατό του να στρέψει τα πυρά εναντίον των πρώην συμμάχων του, Γερμανών, και απομακρύνει τον δοσίλογο πρωθυπουργό του Ίον Αντονέσκου.

1990: Η Αρμενία ανεξαρτητοποιείται από τη Σοβιετική Ένωση.

1990: Η Ανατολική και η Δυτική Γερμανία ανακοινώνουν ότι πρόκειται να ενοποιηθούν στις 3 Οκτωβρίου.

2006: Ενώ η φωτιά συνεχίζει την καταστροφή της Κασσάνδρας στη Χαλκιδική για τρίτη μέρα, ο νομάρχης Λακωνίας ανακοινώνει ότι πυρκαγιά στη λακωνική Μάνη κατέστρεψε 80 με 100.000 στρέμματα. Σπίτια, μαγαζιά και αυτοκίνητα γίνονται παρανάλωμα του πυρός επειδή οι πυροσβεστικές δυνάμεις είναι απασχολημένες στη Χαλκιδική.

Η 23^η Αυγούστου στον πολιτισμό

23 Αυγούστου 1926

Ο Βαλεντίνο και η υστερία

Ο Ροντόλφο Πιέτρο Φιλμπέρτο Ραφαέλο Γκουλιέλμι γεννήθηκε στην ιταλική επαρχία, στις 6 Μαΐου 1895. Μη βρίσκοντας μέλλον στην πατρίδα του, μετανάστευσε στα 18 του στις Ηνωμένες Πολιτείες. Για ένα χρόνο, έκανε τον κηπουρό ή έπλενε πιάτα σε εστιατόρια. Μετά, κάποιος τον πήρε χορευτή στην επιθεώρηση. Στα 1918, στράφηκε στο Χόλιγουντ. Τσίμπησε κάποιους μικρούς ρόλους, κυρίως χάρη στα χαρακτηριστικά του που σκιαγραφούσαν τον «Λατίνο εραστή». Στα 1921, του έδωσαν τον ρόλο του Τζούλιο στην ταινία «Οι τέσσερις ιππότες της Αποκαλύψεως». Ξαφνικά, έγινε ο Ρούντολφ Βαλεντίνο, το αστέρι, ο εραστής. Η παρουσία του προκαλούσε υστερία. Το Χόλιγουντ είχε βρει την κότα που γεννούσε το χρυσό αυγό. Κατάλληλα πλασαρισμένα δημοσιεύματα, κατασκευασμένες συνεντεύξεις και στημένες εμφανίσεις μετέτρεψαν τον πρώην λαντζιέρη σε κινηματογραφικό αστέρι πρώτου μεγέθους. Τα σενάρια ήταν κομμένα και ραμμένα στα μέτρα του: «Ο σεΐχης» (1921), «Αίμα και άμμος» (1922), «Ο αετός» (1925), «Ο γιος του σεΐχη» (1926). Όλες οι ταινίες του ήταν ρομαντικά δράματα. Πέντε χρόνια μετά την πρώτη πρωταγωνιστική του εμφάνιση, δεν υπήρχε γυναίκα που να μη γνωρίζει τον μεγάλο εραστή, Ροδόλφο Βαλεντίνο. Και ξαφνικά, στα 31 του χρόνια, μια κρίση έλκους τον σκότωσε. Ήταν 23 Αυγούστου 1926. Προκλήθηκε παγκόσμια υστερία. Γυναίκες αυτοκτονούσαν, ταραχές ξέσπασαν και μια μυστηριώδης «γυναίκα με τα μαύρα» θεάθηκε στον τάφο του. Τον επόμενο χρόνο, οι μυστηριώδεις «γυναίκες με τα μαύρα» έγιναν περισσότερες. Έπειτα ο διάττων αστήρ, Βαλεντίνο, ξεχάστηκε.

1912: Γεννιέται ο Τζιν Κέλι, Αμερικανός ηθοποιός, χορογράφος και χορευτής. Πρωταγωνίστησε μεταξύ άλλων στις ταινίες: «Στην πόλη» και «Τραγουδώντας στην βροχή».

1979: Ο Αλεξάντερ Γκοντούνοφ, σταρ των μπαλέτων Μπολσόι, ζητά πολιτικό άσυλο στις Ηνωμένες Πολιτείες.

1999: Η εταιρεία Pyra Labs του Σαν Φρανσίσκο θέτει σε λειτουργία την πλατφόρμα αυτοδημοσίευσης www.blogger.com. Τον Φεβρουάριο του 2003, η Pyra Labs εξαγοράστηκε από την Google.

2004: Στην Ολυμπιάδα της Αθήνας, η Αθανασία Τσουμελέκα κατακτά χρυσό μετάλλιο στα 20 χλμ. βάδην και η Πηγή Δεβετζή ασημένιο στο τριπλούν.

2008: Ο Αλέξανδρος Νικολαΐδης κατακτά το ασημένιο μετάλλιο στο Τάε Κβο Ντο στους Ολυμπιακούς του Πεκίνου, επαναλαμβάνοντας τον άθλο του στην Ολυμπιάδα της Αθήνας, το 2004.

2011: Η Επιτροπή Επαγγελματικού Αθλητισμού υποβιβάζει τις ποδοσφαιρικές ομάδες Καβάλα και Ολυμπιακός Βόλου στην Δ' εθνική κατηγορία, ουσιαστικά διαλύοντάς τες. Αιτία, η εμπλοκή των μεγαλομετόχων τους, Μάκη Ψωμιάδη και Αχιλλέα Μπέου, στην υπόθεση των στημένων αγώνων.

2016: Στα ογδόντα του χρόνια, πεθαίνει ο σαρ του ελληνικού κινηματογράφου, Ανδρέας Μπάρκουλης. Είχε γεννηθεί στις 4 Αυγούστου 1936.

2020: Στα 79 του χρόνια, πεθαίνει ο σπουδαίος τραγουδιστής του νέου κύματος, Γιάννης Πουλόπουλος. Είχε γεννηθεί στις 29 Ιουνίου 1941.